

I denne Anledning skulde man tjenstlig fremsende den i Afskrift hosfølgende, fra Administrationen for Kolonierne i Grønland indhentede Erklæring af 27. f. M. ledsaget af de i samme ommeldte Bilag.

KLAUS BERNTSEN.

H. Vedel.

Til Folketingets Finansudvalg.

Bilag.

Afskrift.

Administrationen for Kolonierne i Grønland.

27. November 1908.

Til Besvarelse af den fra Folketingets Finansudvalg fremkomne Forespørgsel angaaende Driften af Kulbruddet ved Umanak skal man tjenstligst fremsætte følgende Oplysninger.

Siden Efteraaret 1907 har der ved Kulbruddet været arbejdet dels med Brydning af Kul, dels med Fortsættelse af Anlægget.

Der er i Løbet af Vinteren og Foraaret blevet brudt ca. 3,000 Tdr. Kul, der i Sommerens Løb ere fordelte til forskellige Kolonier og anvendte i Handelens Dampskibe; medens de afgive fortrinligt Brændsel i S/S Godthaab og Fox, vil der udkræves en Ændring af Trækket i Fyrrummet i S/S Hans Egede, forinden de kunne benyttes i dette Skib, en Ændring, der snarest vil blive foretagen.

Tiden siden 19. Maj d. A. er medgaaet dels til Transport af Kullene fra Bruddet til Havnen, til Udskibning og Foretagelse af Anlægsarbejder, bl. a. Opførelse af et Kulhus og Vedligeholdelse af Bygninger, Dæmninger m. m. Naturforholdene paa Stedet ere saa vanskelige, at de ofte besværliggøre Arbejdet paa en Maade, der er ukendt andetsteds. Der hersker saaledes om Vinteren en Kulde af 15—30 Grader Celsius udenfor Minen, medens Temperaturen inde i Minen dog kun er ca. ÷ 3. Naar Anlægsarbejdet endvidere ikke er afsluttet endnu, maa det erindres, at man, overensstemmende med den lagte Arbejdsplan, kun har haft faa Folk i Arbejde, nemlig foruden Driftsbestyreren 3 à 4 danske Haandværkere og Arbejdere samt nogle Grønlandere. De grønlandske Arbejdere, der have været antagne, have ofte i Utide forladt det for dem uvante Arbejde, og det har ikke været muligt at faa Erstatning blandt Befolkningen i Umanaks Distrikt, hvor Fangst- og Fiskeriforholdene ere ret indbringende, hvorfor der har maattet hentes Grønlandere fra andre Distrikter. Disse Arbejdere lønnes med ca. 400 Kr. aarlig, hvilken Løn svarer til, hvad der betales Grønlandere i lignende Alder af Handelen. De danske Arbejders Løn har andraget 1,000 à 1,200 Kr. aarlig.

Som omtalt i Skrivelse herfra af 14. December 1907, aftrykt i Betænkningen over Forslag til Finanslov for Finansaaret 1908—09 Nr. 78, udsendtes i 1907 en tysk Stiger for at undersøge Kullejernes Størrelse og Mulighederne for at finde en bekvemmere Adgang til Kullene. Stigerens Rapport gav, som omtalt i nævnte Skrivelse, meget tilfredsstillende Resultater med Hensyn til Kullagenes Mægtighed og viste, at Minegangen burde føres op imod det saakaldte „Eskimobrud“, hvor Grønlanderne selv udtog Kul til eget Brug. Disses planløse Brydning, der trods Raad fra Driftsbestyreren gennemførtes uden nogen som helst Sikkerhedsforanstaltninger imod Nedstyrtninger fra det løse Fjeld, gjorde deres Ophold i Bruddet meget livsfarligt for dem, og en Katastrofe kunde indtræffe naar som helst. Da det derhos maatte ønskes at faa en Reservenegang fra Handelens Brud, blev „Eskimobruddet“ i Foraaret 1908 efter Forhandlinger mellem Inspektøren for Nordgrønland og Forstanderen for de interesserede Bopladser rømmet, imod Erstatning til de enkelte Familier; disse tage nu deres Kul fra andre nærliggende Kulforekomster, hvoraf der findes mange i Egnen.

Med Hensyn til Løsningen af Spørgsmaalet om en bekvemmere Adgang til Kullagene, var den tyske Stigers Rapport ganske utilfredsstillende, idet man blandt andet ikke fik Oplysning som ønsket om, hvorvidt der kunde føres lodrette Skakter ned fra det ca. 100 Meter høje Plateau, der strækker sig langs Kysten, en Arbejds-